

Vec C-278/22

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

22. apríl 2022

Vnútroštátny súd:

Upravni sud u Zagrebu

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

12. apríl 2022

Žalobkyňa:

ANTERA d.o.o.

Žalovaná:

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga

PRACOVNÝ DOKUMENT

...

Upravni sud u Zagrebu (Správny súd Záhreb, Chorvátsko)... v správnom súdnom konaní iniciovanom žalobkyňou: ANTERA d.o.o.,... Záhreb..., ...

...

proti žalovanej: Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga Republike Hrvatske (Chorvátska agentúra pre dohľad nad finančnými službami),... Záhreb..., ...

...

žiada o výklad článku 49 ZFEÚ a článku 2 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu...

Predmet sporu vo veci samej a relevantné skutočnosti

1. Žalobkyňa, ANTERA d.o.o., ... Záhreb..., podala na tento súd žalobu s cieľom posúdiť zákonnosť rozhodnutia Hrvatska agencija za dozor financijskih usluga (Chorvátska agentúra pre dohľad nad finančnými službami)... zo 14. februára 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Napadnuté rozhodnutie zakazuje žalobkyňi vykonávať lízingové operácie bez povolenia na ich vykonávanie. V rozhodnutí sa žalobkyňi ukladá povinnosť predložiť žalovanej správu o prijatých opatreniach spolu s dôkazmi, na ktorých sú založené tvrdenia uvedené v správe, a konkrétne, aby v lehote 8 dní od doručenia tohto rozhodnutia predložila žalovanej dôkaz o podaní návrhu na výmaz činností „lízing motorových vozidiel“, „prenájom a lízing osobných a nákladných vozidiel (s vodičom alebo bez vodiča)“ a „prenájom a lízing bicyklov, skútrov atď.“ zo súdneho registra.

3. Medzi účastníkmi konania je nesporné, že žalobkyňa je dcérskou spoločnosťou materskej spoločnosti so sídlom v inom členskom štáte, kde táto spoločnosť poskytuje služby rovnakého druhu ako služby, o ktoré ide v tejto veci. Medzi účastníkmi konania je tiež nesporné, že žalobkyňa si dala poskytovanie uvedených služieb zapísať do registra v Chorvátskej republike, pričom nezískala povolenie žalovanej na ich výkon podľa článku 8 ods. 1 Zakon o leasingu (zákona o lízingu).

4. V priebehu mimoriadnej kontroly vykonanej žalovanou bolo zistené, že žalobkyňa uzavrela tri zmluvy o dlhodobom prenájme (týkajúce sa štyroch automobilov) a následne na výslovnú žiadosť zákazníka nadobudla automobily kúpou od dodávateľa, čím ich nadobudla do vlastníctva a dala ich zákazníkovi do užívania.

5. Žalovaná na základe uvedených skutočností dospela k záveru, že takýto obchodný model skutočne predstavuje lízing, v dôsledku čoho spoločnosť skutočne vykonávala lízingovú činnosť bez platného povolenia.

6. Na rozdiel od názoru žalovanej, ktorý je základom napadnutého rozhodnutia, sa žalobkyňa domnieva, že vyššie opísaným konaním žalovanej boli porušené jej práva, ktoré jej zaručujú *acquis* Únie. Zastáva názor, že Chorvátska republika vôbec nemohla stotožniť inštitút operatívneho lízingu s finančnou službou a následne podriaďiť poskytovanie služieb operatívneho lízingu, ako aj poskytovanie služieb prenájmu automobilov, dohľadu žalovanej (HANFA) podľa právomocí, ktoré jej boli udelené v Zakon o Hrvatskoj agenciji za dozor financijskih usluga (zákon o Chorvátskej agentúre pre dohľad nad finančnými službami).

Uplatniteľné chorvátske právo

7. Článok 15 ods. 1 Zakon o Hrvatskoj agenciji za dozor financijskih usluga (zákon o Chorvátskej agentúre pre dohľad nad finančnými službami) (*Narodne novine*, č. 140/05, 154/11 a 12/12) stanovuje, že na účely výkonu právomocí verejnej moci je agentúra oprávnená vydávať vykonávacie predpisy podľa tohto zákona, zákonov upravujúcich kapitálový trh, investičné a iné fondy, prevzatie akciových spoločností, fondy dôchodkového poistenia, poistenie a zaistenie **a finančné služby** a podľa iných zákonov, ak ju tieto zákony na to oprávňujú.

8. V článku 15 ods. 2 zákona o Chorvátskej agentúre pre dohľad nad finančnými službami sa stanovuje, že **agentúra je na účely výkonu verejných právomocí oprávnená vykonávať dohľad nad činnosťou subjektov podliehajúcich dohľadu uvedených v ustanoveniach uvedených v odseku 1 tohto článku** a právnických osôb, ktoré sa zaoberajú faktoringovými službami, pokiaľ ich neposkytujú banky v rámci svojich registrovaných činností, a tiež ukladať opatrenia zamerané na nápravu zistených prípadov nezákonnosti a nezrovnalostí.

9. V článku 3 ods. 1 Zakon o Leasingu (zákon o lízingu) (*Narodne novine*, č. 141/13) sa stanovuje, že lízingová spoločnosť je obchodná spoločnosť so sídlom v Chorvátskej republike **zapísaná do súdneho registra na základe povolenia na vykonávanie lízingových činností, ktoré vydáva agentúra za podmienok stanovených v tomto zákone.**

10. V článku 4 ods. 1 zákona o lízingu sa uvádza, že lízing je právny úkon, ktorým prenajímateľ nadobúda predmet lízingu tak, že ho kupuje od dodávateľa a nadobúda k nemu vlastnícke právo a umožňuje nájomcovi užívať predmet lízingu po určitú dobu a nájomca sa zaväzuje platiť zaň odplatu.

10. V článku 5 ods. 1 zákona o lízingu sa stanovuje, že v závislosti od obsahu a špecifik lízingu môže ísť o finančný alebo operatívny lízing.

11. V článku 5 ods. 2 zákona o lízingu sa stanovuje, že finančný lízing je právny úkon, pri ktorom nájomca počas doby užívania predmetu lízingu platí prenajímateľovi odplatu zohľadňujúcu celkovú hodnotu predmetu lízingu, znáša náklady amortizácie tohto predmetu lízingu a prostredníctvom opcie na odkúpenie môže nadobudnúť predmet lízingu do vlastníctva za pevne stanovenú cenu, ktorá je v čase uplatnenia tejto opcie nižšia ako skutočná hodnota predmetu lízingu v danom čase, pričom riziká a výhody spojené s vlastníctvom predmetu lízingu prechádzajú z veľkej časti na nájomcu.

12. V článku 5 ods. 3 zákona o lízingu sa stanovuje, že operatívny lízing je právny úkon, pri ktorom nájomca počas doby užívania predmetu lízingu platí prenajímateľovi určitú platbu, ktorá nemusí zohľadňovať celkovú hodnotu predmetu lízingu, prenajímateľ znáša náklady amortizácie predmetu lízingu a nájomca nemá zmluvne stanovenú opciu na odkúpenie, pričom riziká a výhody spojené s vlastníctvom predmetu lízingu zostávajú z veľkej časti na strane prenajímateľa, t. j. neprechádzajú na nájomcu.

13. Článok 6 ods. 1 zákona o lízingu stanovuje, že **lízingovú činnosť môže vykonávať lízingová spoločnosť uvedená v článku 3 tohto zákona**, lízingová spoločnosť členského štátu uvedená v článku 46 tohto zákona a organizačná zložka lízingovej spoločnosti z tretej krajiny uvedená v článku 48 tohto zákona.

Právo Únie

14. V prvom odseku článku 49 ZFEÚ sa ustanovuje zákaz obmedzenia slobody usadiť sa štátnych príslušníkov jedného členského štátu na území iného členského štátu a tento zákaz zahŕňa aj obmedzenia, ktoré sa týkajú zakladania obchodných zastúpení, organizačných zložiek a dcérskych spoločností štátnymi príslušníkmi ktoréhokoľvek členského štátu usadenými na území ktoréhokoľvek iného členského štátu.

15. V článku 49 druhom odseku ZFEÚ sa stanovuje, že sloboda usadiť sa zahŕňa právo zahájiť a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti v zmysle druhého pododseku článku 54, za podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu nestanovujú inak.

16. V článku 2 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (ďalej len „smernica 2006/123/ES“) sa stanovuje, že smernica sa vzťahuje na služby poskytované poskytovateľmi, ktorí sú usadení v členskom štáte.

17. Článok 2 ods. 2 písm. b) smernice 2006/123/ES stanovuje, že smernica sa nevzťahuje na tieto činnosti: finančné služby, akými sú bankovníctvo, služby súvisiace s úvermi, poistením a zaistením, pracovnými alebo osobnými

dôchodkami, cennými papiermi, investičnými fondmi, platbami a investičným poradenstvom, vrátane služieb uvedených v prílohe I k smernici 2006/48/ES.

18. V odôvodnení 33 smernice 2006/123/ES sa stanovuje, že služby, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, zahŕňajú široké spektrum činností podliehajúcich neustálej zmene vrátane podnikových služieb, ako je podnikateľské poradenstvo, osvedčovanie a skúšanie; správa zariadení vrátane údržby kancelárskych priestorov; reklama; personálne poradenstvo; služby obchodných zástupcov. Služby, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, tiež zahŕňajú služby poskytované podnikateľom aj spotrebiteľom, ako napríklad právne alebo daňové poradenstvo; služby v oblasti nehnuteľností poskytované napríklad realitnými agentúrami; služby v oblasti stavebníctva vrátane architektonických služieb; distribučné služby; organizáciu veľtrhov; **prenájom dopravných prostriedkov** a cestovné kancelárie. Sú tu zahrnuté aj služby pre spotrebiteľov, ako napríklad služby v oblasti cestovného ruchu vrátane služieb sprievodcov; služby voľného času, športových centier a zábavných parkov; a v rozsahu, v akom nie sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti smernice, aj pomocné služby pre domácnosť, ako je pomoc starším osobám. Tieto činnosti môžu zahŕňať služby, ktoré si vyžadujú blízkosť medzi poskytovateľom a príjemcom, ale aj služby, pri ktorých je potrebné, aby príjemca alebo poskytovateľ cestoval, alebo služby, ktoré môžu byť poskytované na diaľku, vrátane prostredníctvom internetu.

19. Príloha I k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (ďalej len „smernica 2013/36/EÚ“) obsahuje zoznam činností, na ktoré sa vzťahuje vzájomné uznávanie, v ktorej bode 3 je uvedený len finančný lízing (a nie operatívny lízing).

Odôvodnenie návrhu na začatie prejudiciálneho konania

29. V rámci analýzy uvedených právnych noriem Upravni sud u Zagrebu (Správny súd Záhreb) konštatuje, že smernica 2013/36/EÚ, ktorá upravuje činnosť úverových inštitúcií, sa zmieňuje len o finančnom lízingu, zatiaľ čo na operatívny lízing sa nevzťahuje.

30. Keďže z uvedenej smernice 2013/36/EÚ vyplýva, že do finančných služieb patrí len finančný lízing, z uplatnenia *argumentum a contrario* vyplýva, že smernica 2006/123/ES sa tak musí vzťahovať na operatívny lízing.

31. Z článku 2 a odôvodnenia 33 citovanej smernice 2006/123/ES, ktoré sú citované vyššie, vyplýva, že táto smernica sa nevzťahuje na finančný lízing, ale na širokú škálu služieb zahŕňajúcich rôzne činnosti vrátane prenájmu automobilov, ktorý možno považovať za operatívny lízing.

32. Tento súd uvádza, že z uvedených ustanovení vnútroštátneho práva vyplýva, že Chorvátska republika (v súvislosti s kontrolou žalovanej) stotožnila operatívny

lízingu s finančnou službou, hoci právo EÚ neupresňuje, že takáto služba predstavuje finančnú službu.

33. Súd pripomína, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie každé vnútroštátne opatrenie, ktoré, aj keď sa uplatňuje bez diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, môže občanom Únie brániť vo výkone slobody usadiť sa zaručenej zakladajúcimi zmluvami alebo ho urobiť menej príťažlivým, predstavuje obmedzenie slobody usadiť sa v zmysle článku 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V tomto konkrétnom prípade môže vnútroštátne ustanovenie brániť alebo odrádzať žalobkyňu a osoby z iných členských štátov, ktoré sa chcú usadiť v Chorvátskej republike, od vykonávania činností prenájmu alebo operatívneho lízingu.

Prejudiciálna otázka

39. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má Upravni sud u Zagrebu (Správny súd Záhreb) pochybnosti o výklade práva Únie, pokiaľ ide o to, či právna úprava, ktorá stanovuje, že dohľad nad poskytovaním služby operatívneho lízingu vykonáva Finančiska agencija (Finančná agentúra), znižuje príťažlivosť trhu Chorvátskej republiky pri výkone slobody usadiť sa zaručenej zakladajúcou zmluvou.

40. Aby bolo možné posúdiť tento žalobný dôvod, Upravni sud (správny súd) na základe článku 45 ods. 2 bodu 1 Zakon o upravnim sporovima (správny súdny poriadok) (*Narodne novine*, č. 20/10, 143/12, 152/14, 29/17 a 110/21) uznesením... z 12. apríla 2022 prerušil konanie pred správnym súdom a požiadal Súdny dvor o poskytnutie výkladu práva Únie:

1. Patria služby operatívneho lízingu a/alebo dlhodobého prenájmu automobilov do pôsobnosti smernice 2006/123/ES (smernica o službách), ako sa uvádza v Príručke o vykonávaní smernice o službách z 13. marca 2008, ktorú vydalo Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh a služby? Má sa subjekt, ktorý vykonáva činnosť operatívneho lízingu (ale nie finančného lízingu) a/alebo dlhodobého prenájmu automobilov, považovať za finančnú inštitúciu v zmysle článku 4 ods. 1 bodu 26 nariadenia (EÚ) č. 575/2013?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná a odpoveď na druhú otázku záporná, je udelenie právomoci Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (Chorvátskej agentúre pre dohľad nad finančnými službami, HANFA) vykonávať dohľad nad poskytovaním služieb operatívneho lízingu a/alebo dlhodobého prenájmu automobilov podľa čl. 6 ods. 1 zákona o lízingu a uloženie ďalších požiadaviek a obmedzení podnikateľom vykonávajúcim takéto činnosti v súlade s článkom 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v spojení s článkami 9 až 13 smernice 2006/123/ES?

3. Majú sa článok 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a články 9 až 13 smernice 2006/123/ES za okolností, o aké ide v tomto spore, keď materská

spoločnosť usadená v jednom členskom štáte zamýšľa prostredníctvom dcérskej spoločnosti poskytovať v inom členskom štáte služby rovnakého druhu ako služby, ktoré poskytuje v pôvodnom členskom štáte, vykladať v tom zmysle, že umožňujú, aby vnútroštátny zákon (zákon o lízingu) uložil dcérskej spoločnosti dodatočné požiadavky a obmedzenia, a tým sťažil/znížil príťažlivosť predmetnej činnosti?

...

PRACOVNÝ DOKUMENT